

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 14 października 2025 roku

Sprawa: Dochody gmin na 2026 r.
Znak sprawy: ST3.4750.26.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

**Wójt Gminy
Burmistrz Miasta i Gminy
Burmistrz Miasta
Prezydent Miasta**
WSZYSCY

Szanowni Państwo,

przekazuję w załączeniu informacje o ustalonych na 2026 r. kwotach:

- należnych dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych,
- należnej subwencji ogólnej, wynikającej z kwoty ujętej w projekcie ustawy budżetowej na rok 2026,
- potrzeb finansowych,
- korekty z tytułu zamożności.

Kwoty, o których mowa wyżej, zostały ustalone na 2026 r. z uwzględnieniem rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹ (zwanej dalej: ustawą) oraz w projekcie nowelizacji tej ustawy².

Dochody z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT

Dochody samorządów na 2026 r. z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) zostały obliczone jako procent od dochodów podatników z terenu danej jednostki samorządu terytorialnego.

¹ Dz.U. poz. 1572 i 1717

² Projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (UD304)

Wysokość udziału w podatku PIT wynosi dla gminy 7,0% dochodów podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze danej gminy.

Wysokość udziału w podatku CIT wynosi dla gminy 1,6% dochodów podatników podatku CIT posiadających siedzibę na obszarze danej gminy.

Kwotę rocznego dochodu gminy z tytułu udziału w podatku PIT ustala się mnożąc, zwaloryzowane w sposób określony w art. 11 ust. 2 ustawy, dochody podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze danej gminy za rok bazowy przez ww. wysokość udziału w podatku PIT.

Kwotę rocznego dochodu gminy z tytułu udziału w podatku CIT ustala się mnożąc, zwaloryzowane w sposób określony w art. 12 ust. 2 ustawy, dochody podatników podatku CIT mających siedzibę na obszarze danej gminy za rok bazowy przez ww. wysokość udziału w podatku CIT.

Jeżeli podatnik podatku CIT posiada zakład (oddział) położony na obszarze gminy innej niż gmina, na obszarze której ma siedzibę, w celu ustalenia dochodu gminy z tytułu udziału w podatku CIT, dochód tego podatnika rozdziela się między gminy proporcjonalnie do liczby osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w zakładzie (oddziale) położonym na obszarze danej gminy. Zasadę tę stosuje się odpowiednio do spółek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej oraz zakładów (oddziałów) tych spółek.

Dochody podatników podatku PIT oraz podatników podatku CIT na rok 2026 ustalono na podstawie danych zawartych w złożonych za rok 2024 zeznaniach podatkowych, według stanu na dzień 30 czerwca 2025 r.

W celu ustalenia dochodów podatników podatku PIT na rok 2026 ich dochody z roku 2024 waloryzuje się o 14,9%.

Natomiast w celu ustalenia dochodów podatników podatku CIT na rok 2026 ich dochody z roku 2024 waloryzuje się o 14,3%.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że dochody należne z tytułu udziałów w podatku PIT i podatku CIT, podlegające przekazaniu gminie, są ustalone z uwzględnieniem korekty z tytułu zamożności, opisanej poniżej.

Środki stanowiące należne gminie dochody z tytułu udziału w podatku PIT i w podatku CIT podlegają przekazaniu przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy na rachunki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dwunastu miesięcznych ratach:

- z tytułu udziału w PIT - od grudnia 2025 r. do listopada 2026 r. – w terminie do 25. dnia każdego miesiąca, z tym że rata przekazywana w lutym wynosi 2/13,
- z tytułu udziału w CIT - w równych miesięcznych ratach od stycznia do grudnia 2026 r. - w terminie do 5. dnia każdego miesiąca.

Subwencja ogólna

Planowana na rok 2026 kwota subwencji ogólnej dla gmin wynosi 26.353.434 tys. zł.

Subwencję ogólną dla jednostki samorządu terytorialnego na rok budżetowy (2026) ustala się w wysokości subwencji z roku poprzedzającego rok budżetowy³ (2025):

- 1) powiększonej - w przypadku gdy różnica pomiędzy potrzebami finansowymi w roku budżetowym a tymi potrzebami w roku poprzedzającym rok

³ Art. 31 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

budżetowy jest wyższa niż różnica między kwotą kalkulacyjną w roku budżetowym a tą kwotą w roku poprzedzającym rok budżetowy – o wysokość odpowiadającą różnicy między tymi kwotami;

- 2) pomniejszonej - w przypadku gdy różnica pomiędzy kwotą kalkulacyjną w roku budżetowym a tą kwotą w roku poprzedzającym rok budżetowy, jest wyższa niż różnica między potrzebami finansowymi w roku budżetowym a tymi potrzebami w roku poprzedzającym rok budżetowy - o wysokość odpowiadającą różnicy między tymi kwotami.

Kwota kalkulacyjna w roku budżetowym dla jednostki samorządu terytorialnego jest iloczynem kwoty kalkulacyjnej tej jednostki z roku poprzedzającego rok budżetowy i wskaźnika ustalonego jako iloraz jej dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych z roku budżetowego i jej dochodów z tych tytułów z roku poprzedzającego rok budżetowy.

Należy zwrócić uwagę, że dochody należne z tytułu subwencji ogólnej, podlegające przekazaniu gminie, są ustalone z uwzględnieniem korekty z tytułu zamożności, opisanej niżej.

Środki stanowiące należne dochody gminy z tytułu subwencji ogólnej podlegają przekazaniu przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na rachunki budżetów gmin w dwunastu miesięcznych ratach, w terminie do 25. dnia każdego miesiąca, od grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy do listopada roku budżetowego, przy czym rata przekazywana w lutym wynosi 2/13.

Potrzeby finansowe

Potrzeby finansowe to element kalkulacji służący ustaleniu dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa.

Kwota potrzeb finansowych dla wszystkich gmin na rok 2026 wynosi 76.369.389 tys. zł, a przyrost w stosunku do tych potrzeb za rok 2025 wynosi 8.500.818 tys. zł.

Potrzeby finansowe jednostki samorządu terytorialnego, podlegające sfinansowaniu na podstawie ustawy, to suma potrzeb:

- 1) wyrównawczych;
- 2) oświatowych;
- 3) rozwojowych;
- 4) ekologicznych;
- 5) uzupełniających.

Potrzeby wyrównawcze ustala się dla gminy, w której indywidualny wskaźnik zamożności jest niższy lub równy 100% wskaźnika zamożności ustalonego dla wszystkich gmin.

Indywidualny wskaźnik zamożności gminy oblicza się, dzieląc sumę podstawowych dochodów podatkowych danej gminy przez przeliczeniową liczbę mieszkańców tej gminy.

Wskaźnik zamożności gmin ustala się, dzieląc sumę podstawowych dochodów podatkowych odpowiednio wszystkich gmin przez przeliczeniową liczbę mieszkańców wszystkich gmin.

Podstawowe dochody podatkowe zostały wymienione w art. 24 ust. 5-7 ustawy.

Sposób wyliczenia przeliczeniowej liczby mieszkańców został określony w art. 25 ustawy.

W celu obliczenia na rok 2026 kwoty potrzeb wyrównawczych jednostek samorządu terytorialnego, przyjmuje się:

- 1) wartości determinant dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, na podstawie danych posiadanych przez Główny Urząd Statystyczny, według stanu na dzień 31 maja 2025 r.;
- 2) podstawowe dochody podatkowe określone w art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy – wykazane za rok 2024 w sprawozdaniach budżetowych jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem korekt złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych w terminie do dnia 30 czerwca 2025 r., a także planowane na rok 2026 dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych.

Potrzeby oświatowe wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty potrzeb oświatowych, nie mniejszej niż ustalona w roku poprzedzającym rok budżetowy, skorygowanej w związku ze zmianą realizowanych zadań oświatowych.

Kwota potrzeb oświatowych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026 wynosi 114.951.563 tys. zł, w tym dla gmin 53.784.203 tys. zł.

W kwocie potrzeb oświatowych na rok 2026 zostały uwzględnione skutki finansowe zmiany zakresu zadań oświatowych, w tym m.in. skutki:

- wzrostu o 3% od 1 stycznia 2026 r. średnich wynagrodzeń nauczycieli, w tym nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego,
- wzrostu odpisu na ZFŚS dla nauczycieli,
- zmiany liczby etatów nauczycieli i struktury awansu zawodowego,
- wzrostu zatrudnienia nauczycieli w związku ze wzrostem liczby dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w szkołach i placówkach prowadzonych przez JST i kosztów realizacji zadań związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- wzrostu kwoty dotacji udzielanych z budżetów jednostek samorządu dla przedszkoli, szkół i placówek, dla których jednostka samorządu terytorialnego nie jest organem prowadzącym.

Ponadto kwota potrzeb oświatowych dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego na rok 2026 została zwiększona o 3.440.000 tys. zł, w związku ze zmianą sposobu finansowania dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy. Zadania te od stycznia 2026 r. będą finansowane na zasadach ogólnych.

Potrzeby oświatowe jednostek samorządu terytorialnego ustala minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, dokonując podziału łącznej kwoty potrzeb

oświatowych między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, biorąc pod uwagę zakres realizowanych przez te jednostki zadań oświatowych.

Do podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych przyjmuje się dane zgromadzone w bazie danych systemu informacji oświatowej, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej⁴.

Podział potrzeb oświatowych nastąpił na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 28 lipca 2025 r. w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2026⁵.

Potrzeby rozwojowe gmin ustala się w wysokości odpowiadającej 23% kwoty wydatków majątkowych gmin pomniejszonych o równowartość wykonanych przez te jednostki dochodów majątkowych z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje.

Potrzeby rozwojowe gminy dzieli się na części:

- 1) podstawową potrzeb rozwojowych, stanowiącą 60% kwoty potrzeb rozwojowych;
- 2) inwestycyjną potrzeb rozwojowych, stanowiącą 40% kwoty potrzeb rozwojowych.

Kwotę części podstawowej potrzeb rozwojowych oblicza się dla gminy proporcjonalnie do liczby mieszkańców, przy czym kwota ta w przypadku gmin nie może być niższa niż 0,014% wysokości kwoty części podstawowej potrzeb rozwojowych wszystkich gmin.

Kwotę części inwestycyjnej potrzeb rozwojowych oblicza się dla gminy proporcjonalnie do udziału przeliczeniowych wydatków majątkowych tej gminy w przeliczeniowych wydatkach majątkowych wszystkich gmin.

Sposób wyliczenia przeliczeniowych wydatków majątkowych określa ustawa w art. 28 ust. 6-8.

W celu obliczenia na rok 2026 potrzeb rozwojowych jednostek samorządu terytorialnego, przyjmuje się dane o wydatkach i dochodach za lata 2022–2024 wykazane w sprawozdaniach budżetowych jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem korekt złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych w terminie do dnia 30 czerwca 2025 r.

Na rok 2026 przeliczeniowe wydatki majątkowe, oblicza się jako sumę iloczynów:

- 1) wagi 1 i wydatków majątkowych własnych;
- 2) wagi 0,5 i wydatków majątkowych na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶;
- 3) wagi 0,25 i wydatków majątkowych innych niż określone wyżej w pkt 1 i 2.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 152 i 858

⁵ Dz. U. poz. 1032

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.

Poziom wag, o których mowa wyżej, został określony w rozporządzeniu Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 31 lipca 2025 r. w sprawie poziomu wag przypisanych do wydatków majątkowych jednostek samorządu terytorialnego⁷.

Potrzeby ekologiczne ustala się dla gminy, na terenie której znajdują się obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione, przez które rozumie się parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony krajobrazu ustanawiane w tych obszarach, a także obszary Natura 2000, zwane dalej „obszarami prawnie chronionymi”.

Kwotę potrzeb ekologicznych dla gminy oblicza się mnożąc stawkę bazową za 1 ha powierzchni obszaru prawnie chronionego przez przeliczeniową powierzchnię obszarów prawnie chronionych.

Przeliczeniową powierzchnię obszarów prawnie chronionych oblicza się jako sumę iloczynów powierzchni obszarów prawnie chronionych i wagi określonej w ustawie.

W przypadku gdy dana powierzchnia jest objęta różnymi rodzajami obszarów prawnie chronionych, do obliczenia wysokości potrzeb ekologicznych przyjmuje się obszar prawnie chroniony o najwyższej wadze.

W celu obliczenia na rok 2026 potrzeb ekologicznych jednostek samorządu terytorialnego przyjmuje się:

- 1) dane o powierzchni obszarów prawnie chronionych znajdujących się na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego, według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r., ustalone przez ministra właściwego do spraw środowiska;
- 2) stawkę bazową za 1 ha powierzchni obszaru prawnie chronionego wynoszącą dla gmin 323,95 zł (waloryzacja kwoty 310 zł o 4,5% zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy).

Potrzeby ekologiczne dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego ustalił Minister Klimatu i Środowiska.

Potrzeby uzupełniające

Potrzeby uzupełniające jednostki samorządu terytorialnego ustala się w wysokości odpowiadającej kwocie potrzeb uzupełniających z roku poprzedzającego rok budżetowy, zwaloryzowanej wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszego półrocza roku poprzedzającego rok budżetowy, w stosunku do pierwszego półrocza roku bazowego, ustalonym na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie 20 dni po upływie pierwszego półrocza.

Kwota potrzeb uzupełniających z 2025 r., będąca podstawą naliczenia potrzeb na 2026 rok, została obliczona ponownie z uwzględnieniem nowej bazy dotyczącej podatku CIT za lata 2021-2022 (dane pobrane 30 czerwca 2025 roku) oraz nowych kwot potrzeb oświatowych (dane przesłane przez Ministra Edukacji 30 maja 2025 roku). Nowe zmienione dane z 2025 r. stanowią podstawę obliczeń dla 2026 roku.

W celu obliczenia na rok 2026 potrzeb uzupełniających dla gminy przyjęta została ponownie obliczona kwota potrzeb uzupełniających z roku 2025, zwaloryzowana wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych, który w pierwszym półroczu

⁷ Dz.U. poz. 1087

2025 roku w stosunku do pierwszego półrocza 2024 roku, wyniósł 104,5 (wzrost cen o 4,5%)⁸.

Korekta z tytułu zamożności

Kwota dochodów jednostki samorządu terytorialnego na rok budżetowy podlega korekcie z tytułu zamożności, jeżeli dochody jednostki samorządu terytorialnego w relacji do przeliczeniowej liczby mieszkańców tej jednostki samorządu terytorialnego są wyższe od 120% dochodów w relacji do przeliczeniowej liczby mieszkańców odpowiedniej kategorii jednostek samorządu terytorialnego.

Korektę z tytułu zamożności oblicza się, mnożąc przeliczeniową liczbę mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego przez różnicę między dochodami w relacji do przeliczeniowej liczby mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego a 120% dochodów w relacji do przeliczeniowej liczby mieszkańców odpowiedniej kategorii jednostek samorządu terytorialnego oraz przez wskaźnik 0,5.

Przez dochody, o których mowa wyżej, rozumie się łączne dochody z tytułu podstawowych dochodów podatkowych oraz subwencji ogólnej, pomniejszone o kwotę odpowiadającą sumie potrzeb oświatowych i rozwojowych.

Korekty z tytułu zamożności dokonuje się przez pomniejszenie dochodu gminy z tytułu udziału w podatku PIT, a jeżeli kwota korekty z tytułu zamożności jest wyższa niż kwota tego dochodu, to dodatkowo pomniejsza się dochód gminy z tytułu udziału w podatku CIT.

Jeżeli dla gminy została jednocześnie naliczona subwencja ogólna, korekty z tytułu zamożności dokonuje się w pierwszej kolejności przez pomniejszenie subwencji ogólnej, przy czym gdy kwota subwencji ogólnej jest:

- 1) wyższa od kwoty korekty z tytułu zamożności – gmina otrzymuje subwencję ogólną w wysokości odpowiadającej różnicy między tymi kwotami;
- 2) niższa od kwoty korekty z tytułu zamożności – gmina nie otrzymuje subwencji ogólnej, a o pozostałą kwotę korekty z tytułu zamożności pomniejsza się dochód z tytułu udziału w podatku PIT, a jeżeli tego dochodu zabraknie to nawet dochód z udziału w podatku z CIT.

Środki z rezerwy na uzupełnienie dochodów

W 2026 r. środki rezerwy na uzupełnienie dochodów, o której mowa w art. 34 ustawy, zostaną rozdzielone między jednostki samorządu terytorialnego w sposób określony w tej ustawie.

⁸ Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 15 lipca 2025 r. w sprawie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych w pierwszym półroczu 2025 r. (M.P. poz. 652)

Informacje dodatkowe

Kwota subwencji ogólnej, kwoty potrzeb finansowych i kwota kalkulacyjna, o których mowa wyżej zostały obliczone na rok 2026 z uwzględnieniem rozwiązań zawartych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (UD304).

W projektowanej ustawie określone zostaną obszary wydatkowe i wartości ich wag, determinanty wpływające na potrzeby wydatkowe w danym obszarze wydatkowym oraz wysokość współczynników regresji dla poszczególnych determinant niezbędne do obliczenia na rok 2026 przeliczeniowej liczby mieszkańców jednostek samorządu terytorialnego. W tym zakresie projekt zawiera rozwiązania takie jak w 2025 r.

Projekt ustawy przewiduje wykorzystanie zaktualizowanych danych podatkowych z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych oraz skorygowanych kwot potrzeb oświatowych do obliczenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego za rok 2025, w sposób określony w ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Potrzeby finansowe i dochody jednostek samorządu terytorialnego za 2025 r., obliczone zgodnie z projektem ustawy, będą podstawą ustalenia przyrostów (potrzeb finansowych oraz kwoty kalkulacyjnej) zachodzących między rokiem 2026 a rokiem 2025. Te z kolei będą podstawą ustalenia subwencji ogólnej.

W przypadku zmiany banku prowadzącego obsługę budżetu jednostki samorządu terytorialnego lub zmiany numeru rachunku bankowego do obsługi jej budżetu, jednostka samorządu terytorialnego jest obowiązana do przekazania:

- 1) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w terminie 30 dni przed dniem zamknięcia rachunku funkcjonującego przed zmianą, informacji o nowym rachunku bankowym;
- 2) właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego zgłoszenia aktualizacyjnego na formularzu określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników⁹.

Dodatkowe informacje dotyczące szczegółowych elementów kalkulacyjnych podanych kwot dochodów oraz potrzeb finansowych zamieszczone zostaną na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Hanna Majszczyk
podsekretarz stanu

w Ministerstwie Finansów

⁹ Dz.U. z 2025 r. poz. 237, z późn. zm.